

Lietuvių
mito
logija

2
TOMAS

Sudarė Norbertas VĖLIUS †

Vilnius Mintis 1997

TURINYS

Pratarmė	5
LEIDĖJŲ ŽODIS	8
JONAS BASANAVIČIUS (1851—1927)	10
Iš senovės lietuvių mitologijos (1926)	16
Perkūnas	24
KAZIMIERAS BŪGA (1879—1924)	52
Medžiaga lietuvių, latvių ir prūsų mitologijai (1908—1909)	55
Diėvaitis „idolum“	55
Criwe	61
Zincz	72
Senovės lietuvių „rojaus“ vardas (1914)	75
JUOZAS TUMAS-VAIŽGANTAS (1869—1933)	78
Kalbamiėji žmonės (1921)	82
REINDER VAN DER MEULEN (1882—1972)	97
Apie lietuvių vėles (1914)	98
JEKABS LAUTENBACHS (1847—1928)	104
Lietuvių ir latvių liaudies kūrybos istorijos bruožas (1915)	107
Lietuvių ir latvių kultūra, atsiskleidžianti iš jų brachilogizmu	107
Mitologija-religija	107
VILHELMAS STOROSTA-VYDŪNAS (1868—1953)	114
Lietuvos praeitis ir dabartis (1916)	119
Lietuvos istorija	119
Senosios Lietuvos religija ir socialinė santvarka	119
LOUIS HERBERT GRAY (1875—1955)	123
Baltų mitologija (1918)	125
PETRAS KLIMAS (1891—1969)	142

Lietuvių senovės bruožai (1919)	147
Religija	147
LEOPOLD VON SCHRODER (1851—1920)	184
Arijų religija (1923)	187
Keltų, lietuvių ir latvių, slavų ir frygų dangaus Dievas	187
Saulė	196
Dievybės ir mitiniai vaizdiniai	196
Saulės pasveikinimas	198
Lietuviai ir latviai	198
JONAS BERTULAITIS (1889—po 1977)	209
Senovės prūsų religija su lietuvių ir latvių paralelėmis (1924)	211
Senovės prūsų gamtos kultas	211
PETRAS TARASEŅKA (1892—1962)	230
Senovinės lietuvių šventovės (1926)	235
VIKTOR JUNGFER (1893—1964)	247
Senovės Lietuva (1926)	248
Dievų pasaulis	248
Kulto vietos, aukos ir žyniai	256
AUKUSTI ROBERT NIEMI (1869—1931)	262
Iš lietuvių tautosakos (1928)	266
Apie burtininkus, aukojimo maldas ir dainas	266
Užkasti lobiai	288
JONAS SLIŪPAS (1861—1944)	292
Lietuvių, latvių bei prūsų, arba baltų ir jų prosenių, mitologija (1932)	296
Baltų ir jų prosenių mitologijos vieta religijų plėtotėje	296
Romuvos dievai ir deivės	297
Eterio dievai	299
Ore gyvenantieji dievai	308
CARL CHRISTIAN CLEMEN (1865—1940)	311
Baltų ir slavų religija (1938)	312
ZENONAS IVINSKIS (1908—1971)	331
Medžių kultas lietuvių religijoje (1938)	334
Lietuvių kulto turinys	335
1. Šaltinių trūkumai ir charakteris	335
2. Kulto pobūdis	340
JONAS BALYS (1909)	358
Aitvaras (1934)	367
1. Vardas	368

2. Pavidalas	370
3. Įsigijimo būdai	372
4. Aitvaro tarnyba	375
5. Padavimai bei anekdotai	379
6. Motyvo kilmė, amžius, išplitimas ir prasmė	381
Griaustinis ir velnias Baltoskandijos kraštų tautosakoje (1939)	387
Apžvalga ir apibendrinimai	387
1. Bendrybės, skolinimasis ir savaimingas kilimas.— Tikėjimų į Griausmo Dievo ir demonų priešingybę kilmė	387
2. Griausmo Dievo vieta kitų dievų tarpe ir jo sąvokos raida	394
Lietuvių mitologija (1950)	397
Kitų kalbų žodžių ir citatų vertimai	407
Literatūros sąrašas	429
Sutrumpinimai	432
Mitologinių vardų ir objektų rodyklė	433
Asmenvardžių rodyklė	453